

AKTUALNO STANJE HRVATSKOG GOSPODARSTVA

ANALIZA RAIFFEISEN ISTRAŽIVANJA-RBA (član Hrvatsko austrijske trgovinske komore)

Nakon negativne realne godišnje stope rasta u prvom tromjesečju ove godine (-0,9 %) gospodarstvo Hrvatske je u drugom tromjesečju zabilježilo dvoznarnenkastu godišnju stopu rasta od 16,1 %. Najveći doprinos rastu gospodarstva primjećen je kod osobne potrošnje, što se vidi iz snažnog rasta realnog prometa u trgovini na malo (+19 %) od travnja do lipnja. Predvodnik rasta je bio i veći izvoz roba i usluga (+40 % na godišnjoj razini).

Inflacija je porasla s 0,4 % u prvom tromjesečju na 2 % u drugom tromjesečju, a u srpnju je već dosegla 2,8 %. Od ulaska u ERM II hrvatska kuna se kretala u relativno uskom rasponu 1 % od središnjeg pariteta odredjenog na 7,55345 HRK za Euro. Očekuje se da će kuna ostati jedna od najstabilnijih valuta u regiji s izrazito niskom volatilnošću pod budnim okom Hrvatske narodne banke sve do uvođenja Eura 2023-2024 godine.

Kriza izazvana COVID-om 19 je imala snažan utjecaj na javne financije. Manjak proračuna od 7,4 % BDP-a približio je javni dug na 89 % BDP-a. Revizija proračuna za 2021. predviđa ukupni deficit konsolidirane države od 15,3 Mrd. kuna za 3,8 %, te smanjenje udjela javnog duga na 86,6 % BDP-a.

KONFERENCIJA „FINANCIJSKO TRŽIŠTE" U OPATIJI KONCEM RUJNA

Guverner Hrvatske narodne banke dr. Boris Vujčić je izjavio da se u trećem kvartalu očekuje rast BDP-a od 8,5 %, a potom 4,1 %.

Pod utjecajem cijena energije i prehrane inflacija bi se mogla ubrzati na 2,3 % ove godine i usporiti u idućoj godini na 2,1 %.

Negativni rizici za gospodarstvo i dalje su mogućnost pogoršanja epidemološke situacije i pooštavanje restriktivnih mjera.

DANI REGIONALNOG RAZVOJA I EU-FONDOVA, OPATIJA - 30. RUJNA 2021.

Ministrica regionalnog razvoja i EU fondova Nataša Tramišak istaknula je da je protekla izuzetno uspješna godina u korištenju EU-fondova. Pred Hrvatskom se nalazi razdoblje u kojemu je osigurano najviše financijskih sredstava dosad. U novom financijskom razdoblju Hrvatskoj će biti dostupno 25 Mrd Eura, koje će koristiti kroz Višegodišnji financijski okvir 2021-2027 i Nacionalni plan oporavka i otpornosti.

Kroz novi sedmogodišnji financijski okvir Hrvatskoj je na raspolaganju 13,4 Mrd Eura, od čega se 8,89 Mrd. Eura odnosi na kohezijsku politiku, koja uključuje ulaganja u jačanje konkurentnosti privatnog sektora, digitalizaciju, energetska učinkovitost, klimatske prilagodbe, izgradnju i obnovu željezničke infrastrukture, ulaganja u zdravstvo, obrazovanje i kulturnu baštinu.

KONFERENCIJA "HRVATSKA KAKVU TREBAMO" U KOPRIVNICI

U organizaciji Večernjeg lista / Styria Media i kompanije Podravka (obje tvrtke članice Hrvatsko austrijske trgovinske komore) održana je 20. rujna 4. konferencija u nizu. Ovom prilikom je predsjednik hrvatske vlade Andrej Plenković izrazio prilični optimizam za razvoj Hrvatske. Na temelju rezultata drugog i trećeg kvartala, dobrih prognoza Europeke komisije i agencija za kreditni rating Plenković smatra da Hrvatska ide prema gospodarskom rastu koji bi mogao dosegnuti sedam posto.

Na tržištu rada ima 1,5 milijuna zaposlenih, što je apsolutno gledano najviše u posljednjih trinaest godina. Stopa nezaposlenosti je 7,4 %. Rastu i plaće; u lipnju je prosječna plaća iznosila 7.171 kuna, što je 17 % više od početka mandata Plenkovićeve vlade.

Ministar financija Zdravko Marić je izjavio da do ljeta 2022. stiže 1,5 Mrd Eura, a prva tranša iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti iznosi 700 milijuna Eura.

Država je sprovedla nekoliko rasterećenja gospodarstva. Neoporezivi dio dohodka je dignut od 2.600 kuna na 4.000 kuna, dok su porezne stope smanjene.

Korištenje novca iz europskih fondova ima vrlo pozitivan učinak na poslovanje poduzeća, porast zaposlenosti i poslovnih prihoda, produktivnosti rada i kapitalne intenzivnosti.

EUROPSKA KOMISIJA I HRVATSKA

Europska komisija je tijekom srpnja korigirala prognozu za Hrvatsku. BDP će ove godine rasti za 5,4 %, a iduće godine 5,9 %. To je rezultat pozitivnih pokazatelja u prvom polugodištu ove godine u pogledu potrošnje, gradjevinarstva i turizma. Pozitivan razvoj dovest će do otvaranja novih radnih mjesta u sektorima ugostiteljstva i turizma, informacijskih tehnologija i gradjevinarskom sektoru.

Predsjednica Europske komisije Ursula van der Leyen je posjetila Zagreb sredinom srpnja i izrazila zadovoljstvo s razvojem Hrvatske. Hrvatskoj je odobren Plan oporavka i otpornosti od 6,3 Mrd Eura i on bi mogao povećati BDP za 2,9 % i stvoriti 21 tisuću novih radnih mjesta do 2026. godine.

Hrvatska je spremna za pristupanje Schengenu, a u Eurozonu bi mogla ući 2023. godine. Smatra da je dobro da dvadeset posto hrvatskog Plana ide u digitalizaciju, širokopolasni internet, investiranje u e-zdravstvo i u obrazovanje. Sredstva koja je odobrila EU-Komisija iznose 12 % hrvatskog BDP-a. Posebno je važna demografska revitalizacija, obnovljivi izvori energije, ulaganja u vodu za piće, te smanjiti broj nerješanih predmeta u pravosuđu za 35 %. Predsjednica Komisije je posjetila neke projekte iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti u Zagrebu, kao i tvrtku Rimac Automobili, koja razvija proizvodnju prestižnog segmenta sportskih elektro-automobila.

DIGITALNO I ZELENO GOSPODARSTVO - PREZENTACIJA U KARLOVCU SVIBANJ 2021.

Ministar gospodarstva i održivog razvoja Tomislav Čorić je na ovoj konferenciji govorio o gospodarskom dijelu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, na koji otpada 17 Mrd. kuna (od ukupnih sredstava u visini od 6,3 Mrd. Eura) od čega se za stvaranje digitalno zelenog gospodarstva odnosi 5,5 Mrd. kuna, energetska tranziciju 5 Mrd. kuna i projekte vodnog gospodarstva i gospodarenje otpadom 5,5 Mrd. kuna.

HRVATSKI HUP INDUSTRY DAY, ZAGREB, LIPANJ 2021.

HUP-Hrvatska udruga poslodavaca (član Hrvatsko austrijske trgovinske komore) organizirala je po prvi puta HUP Industry Day na kojem je predsjednik HUP a Mihael Furjan istakao da Hrvatska treba jaku i pametnu industriju i da treba povećati ulaganja u inovacije uz poticanje produktivnih djelatnosti, koje ostvaruju višu dodanu vrijednost. Osim podrške investicijama poslodavci smatraju važnim uspostavu predvidivog i stabilnog poslovnog okruženja, te i da treba nastaviti uklanjati administrativne prepreke, te ubrzati digitalizaciju javnih servisa. HUP smatra da iznos planiran za industriju 4.0 od 1,4 Mrd Eura u ovom programskom razdoblju nije dovoljan za ostvarenje zacrtanih ciljeva.

IZRAVNE INOZEMNE INVESTICIJE (FDI) U HRVATSKOJ

Prema podacima Hrvatske narodne banke u periodu od 1993. do kraja prvog kvartala 2021. FDI su iznosile 35,8 Mrd Eura. Gledano po djelatnostima najviše se ulagalo u financijsko uslužnu djelatnost (9,5 Mrd. Eura), trgovinu na veliko i malo (2,7 Mrd. Eura), nekretnine (2,6 Mrd. Eura) i telekomunikacije (oko 2 Mrd. Eura).

Najviše ulaganja je stiglo iz Austrije, Nizozemske, Luksemburga, Njemačke i Italije. Najviše investicija je otišlo u grad Zagreb, nešto više od 10 Mrd. Eura.

Hrvatska ima 75 poduzetničkih zona s izgradjenom infrastrukturom, dok su 122 zone izgradjene djelomično. Posljednjih godina strani investitori su najviše ulagali u hotelijerstvo, ICT-sektor, metaloprerađivačku i drvnu industriju.

Ako se investitor odluči za investiciju u Hrvatsku, ulagaču se pomaže u pronalaženju lokacije i podnošenju prijave za poticanje u ulaganje. Naime Zakon o poticanju ulaganja omogućava dobivanje potpora pri čemu se ulaganje minimalno kreće od 50.000 do 500.000 Eura uz uvjet otvaranja najmanje 3 do 10 novih radnih mjesta u tri godine nakon početka ulaganja. Najizdašnija poticajna mjera je porezna povlastica, koja umanjuje stopu poreza na dobit za 50 do 100 % u razdoblju od 10 godina. Tu su i bespovratne potpore za kapitalne troškove za ulaganja u aktiviranje neaktivne imovine u državnom vlasništvu, zatim bespovratne novčane potpore za nova radna mjesta od 3.000 do 9.000 Eura, potpore za automatizaciju, robotizaciju i digitalizaciju proizvodnih procesa.

Hrvatska ima i svoj popis strateških državnih projekata koji uključuje: rekonstrukciju Termoelektrane Plomin, regionalni centar za gospodarenje otpadom u Sjevero-zapadnoj Hrvatskoj, LNG Terminal na otoku Krku, autokamp Punta u Zadarskoj županiji, hotel Park u Rovinju, hotel Plat u Župi Dubrovačkoj, vodokomunalnu infrastrukturu u Vukovaru, korištenje geotermalnih voda u Medjimurju, Varteks-projekt urbane regeneracije u Varaždinu i druge projekte.

Neki ekonomisti upozoravaju da su izostale greenfields-investicije osobito u industriju, te da su se inozemne investicije odnosile pretežito u preuzimanje vlasničkih udjela u sklopu procesa privatizacije.

Glavna ekonomistica HUPa Iva Tomić tvrdi da je prema dostupnim informacijama samo 17 % od ukupnog iznosa stranih ulaganja uloženo u prerađivačku industriju, dok je više od četvrtine stranih ulaganja otišlo u financijsko-uslužni sektor. Ona smatra da je razlog slabog privlačenja stranog kapitala sporo i neefikasno pravosuđe, korupcija, a troškovi radne snage više nisu presudni za privlačenje investicija.

IZUZETNI PORAST HRVATSKOG TURIZMA U OVOJ GODINI

Direktor Hrvatske turističke zajednice Kristijan Staničić je nedavno izjavio da je do konca rujna ostvareno 78 % turističkog prometa u odnosu na najbolju turističku godinu 2019. Budući da je u listopadu „Mjesec hrvatskog turizma“ očekuje se značajan broj gostiju zbog povoljnijih cijena. I ove godine su tradicionalno na prvom mjestu Nijemci s 20 milijuna ostvarenih noćenja, tako da su čak minimalno povećali broj noćenja u odnosu na 2019. Na drugom mjestu su domaći turisti, koji su ostvarili 11 milijuna noćenja, tako da su Nijemci i Hrvati ostvarali preko 40 % svih noćenja.

Na top-listi turista koji dolaze na odmor u Hrvatsku su pored Nijemaca, Slovenci, Poljaci i Austrijanci. Austrijski gosti drže peto mjesto s 6 milijuna noćenja, a potom slijede Česi s 5 milijuna noćenja.

BILATERALNI GOSPODARSKI ODNOSI AUSTRIJA-HRVATSKA

Robna razmjena: U 2020. ukupna robna razmjena iznosila je 2,3 Mrd. Eura, što je 6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. U tom periodu hrvatski izvoz je iznosio 855,7 milijuna Eura (-5,3 %), dok je austrijski izvoz bio 1,5 Mrd Eura (-6,6 %).

U prvih pet mjeseci ove godine ukupna robna razmjena iznosila je 1,1 Mrd. Eura (povećanje 17,2 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine). Hrvatski izvoz je iznosio 404,3 milijuna Eura (+19,9 %), dok je austrijski izvoz bio 720,6 milijuna Eura (+15,8 %).

Usluge: u 2020. Hrvatska je ostvarila 737,8 milijuna Eura prihoda u razmjeni usluga s Austrijom, dok su rashodi iznosili 187,6 milijuna Eura. Najzastupljenije su: telekomunikacijske, računalne i informacijske usluge, usluge oplemenjivanja, usluge u turizmu, usluge savjetovanja, usluge povezane s trgovinom.

Turizam: u 2020. Hrvatsku je posjetilo 396.329 austrijskih turista, koji su ostvarili 2.535.363 noćenja, što je smanjenje za 73,1 % u broju dolazaka i za 67,4 % u broju noćenja u odnosu na 2019. Smanjenje broja turista je bilo uzrokovano COVID -19 pandemijom.

U prvih sedam mjeseci ove godine Hrvatsku je posjetilo 511.925 austrijskih turista, koji su ostvarili 2.868.397 noćenja (povećanje od 97 % u dolascima i 88 % u noćenjima u usporedbi s istim razdobljem prošle godine).

Ulaganja: s obzirom na iznos ukupnih ulaganja Austrija se nalazi na 1. mjestu inozemnih ulagača u RH u vrijednosti od 4,6 Mrd Euro u razdoblju 1993-2020. Hrvatska ulaganja u Austriju u istom periodu iznosila su 91,2 milijuna Eura.

Hrvatska gospodarska komora "Gospodarska kretanja"

BDP: U drugom ovogodišnjem kvartalu ostvaren je rast od 16,1 % na godišnjoj razini, što je najveća kvartalna stopa rasta od kada se prate podaci za Hrvatsku.

INDUSTRIJA: Prema istim podacima industrijska proizvodnja je u prvih sedam mjeseci ove godine bila veća 3,4 % nego prošle godine, a najveći rast je imala proizvodnja električne energije, gotovih metalnih proizvoda, te prehrambenih proizvoda.

Negativan utjecaj pandemije na visinu proračunskog deficita u korelaciji s niskim kamatnim stopama i zadržavanjem dobrog kreditnog ratinga doveo je do prekida šestgodišnjeg trenda smanjivanja inozemnog duga. Refinanciranje inozemnog duga po znatno povoljnijim kamatama postižu se značajne uštede za državni proračun.